

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 694 סבת תשפ"א שנה טו'

העלון מוקדש לעילוי נשמת מרת צביה בת סרח דוד ע"ה ע"י אחותה הגב' זלבה גולן תח'

פרשת ויגש

מי שקשור למעלה...

"ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלהים" (מה, ח)

יוסף הצדיק, כמי שעבר סבל גדול ביותר בחייו יותר משאר השבטים, משמש לנו כדוגמא וסמל להסתכלות הנכונה על נסיונות החיים.

אנו מכירים את סיפור חייו של יוסף עוד מילדותנו, וזה מקהה את הלימוד הכל כך חשוב שיש לנו ללמוד מאותו צדיק, אם ננסה להתבונן ולהעמיד את עצמנו במקומו ולשאל האם אנו היינו מצליחים לשרוד את כל הקשיים שבאו עליו.

אמו האהובה נפטרה בדמי ימיו. אביו מתאבל עליו ואינו יודע מה עלה בגורלו. אחיו השליכו אותו ל"בור" העמוק בו הוא נמצא. אבוד ובודד בארץ נכריה, ערות הארץ, במשך שנים ארוכות. ואם לא די בזה, כל מצרים סחה בגנותו בגין עלילת שווא מכוערת והוא מושלך לבית הכלא ללא מוצא וללא שום אור בקצה המנהרה.

אנחנו יודעים שהיה לסיפור שלו סוף טוב, אך הוא לא ידע זאת. מן הסתם חלפו במוחו מחשבות נוראיות על עתידו וגורלו. כיצד שרד את הכל? כיצד הצליח להמשיך למרות הכל?

אז נכון, הוא היה אדם גדול וצדיק, ובכל זאת ברור שהיה בכך קושי גדול עבורו.

ב. מסופר על הצדיק הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן שבעיירה שבה גר היה נמצא מקווה הטהרה מעבר להר. מחמת השלג שהיה על ההר ימים רבים בשנה היו בני העיירה חוששים מלטפס עליו והיו מקיפים את ההר כדי להגיע למקוה. היחיד שהיה מטפס על ההר ומקצר את דרכו היה רבי מאיר. ללא חשש הוא היה רץ במהירות, טובל במקוה וחוזר.

באחת השנים הגיעו לעיירה כמה בחורים צעירים שלא הכירו מספיק בערכו של הצדיק, וטענו שאם הוא יכול גם הם יכולים לטפס על ההר ללא פגע וללא שיצטרכו לעשות דרך ארוכה אל המקוה.

הם עשו זאת ויצאו בשן ועין, אחד שבר את הרגל, השני שבר את היד, השלישי את האף. רק אז הם הבינו שיש דברים שרק הצדיק יכול לעשות.

הם באו לביתו כשכל אחד מדדה וסובל מפציעותיו ושבריו, ושאלו את רבי מאיר "למדנו רבינו, כיצד מטפס הוא על ההר במהירות מדי יום ולא קורה לו מאומה?". רבי מאיר השיב להם: "מי שקשור למעלה קשור למטה! מאירל' קשור למעלה, ומי שקשור למעלה לא נופל לעולם!!!".

איזו תשובה עם מסר אדיר. אדם נופל רק כשהוא מרגיש לבד. וזו טעות, כי יהודי אף פעם אינו לבד. אך הבלבול ותוקף הנסיונות גורמים לאדם לחשוב כן. אך מי שקשור למעלה, מי שדבוק כל הזמן בהשיי"ת אינו נופל לעולם חרף הקשיים והצרות הבאים עליו.

זהו סודו ויסודו של יוסף הצדיק שכל הזמן היה שם שמים שגור בפיו. "בלעדי, אלהים יענה את שלום פרעה" (לעיל מא, טז), "כי למחיה שלחני אלהים לפניכם" (לעיל פסי ה'), "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלהים". יוסף רואה כל הזמן לנגד עיניו את הקב"ה. גם בטובה וגם ברעה, הוא מסתכל מעבר לנסיון ורואה שם את יד ה' המבקשת להטיב עמו. **יוסף כל הזמן היה קשור למעלה, ומי שקשור למעלה לעולם אינו נופל.**

גם אנו הקטנים יכולים לשאוב כח רב מיוסף הצדיק וללכת בדרכו. גם לנו במשעולי החיים יש קשיים, נסיונות, לבטים ובעיות. האם הם יכניעו אותנו ח"ו או שנוכל להם? האם נכרע תחתיהם או שנתגבר ונתרומם? ככל שנשכיל להתחזק באמונה ולהיות "קשורים למעלה", אדוקים באמונה, ודבוקים בה', כך נוכל לצלוח את כל הנסיונות.

הנפילות, העצבות, הדכדוך והמרירות, באים עלינו כשאנו מתרפים מהאמונה בה' ומאמינים שהציור של הנסיון הנגלה לנגד עינינו הוא אמיתי ונכון. אך התורה מלמדת אותנו להתבונן מבעד לנסיון ולראות כיצד ה' מדבר אלינו מתוך ההתמודדות ומבקש לרומם אותנו ולהטיב עימנו.

הגראי"ל שטיינמן - כיצד יתכן שאברכים חיים טוב יותר מאנשים שמרוויחים פי כמה מהם?

"זאת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה" (מו, כח)

הצעד הראשון שעשה יעקב אבינו לקראת ירידתו למצרים, היה הקמת בית מדרש לתורה והוראה. וכפי שפירש"י בשם **מדרש אגדה** שיעקב שלח את יהודה "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה". וכן אמרו **בתנחומא** (יב') "זאת יהודה שלח וגוי להורות לפניו, להתקין לו בית תלמוד שיהא שם מורה תורה, שיהיו השבטים הוגים בתורה".

ורגילים להסביר שיעקב חשש מאד מהרחוב המצרי שכל כולו אומר טומאה ופריצות והוללות שהם ההיפך הגמור מדרכי הקדושה והיראה שבהם חניך את בניו, ולכן ראה לנכון לייסד תחילה בית מדרש שבו יהגו בניו בתורה וכך יישמרו מטומאת מצרים. ולכאורה, הרי בני יעקב שבטי יה היו גדולים בתורה ובקיאים בנסתר ובנגלה ומדוע כה חשש יעקב לרוחניותם? ועל כרחך אתה אומר, **שגם לאדם הגדול ביותר אין ביטוח מפני השפעת הסביבה**, ובנקל יכול הוא לרדת ממדרגתו ולאבד את קנייניו הרוחניים מחמת האוירה המזוהמת שמקיפה אותו.

אך חושבני שיש כאן נקודה עמוקה יותר. כי הנה בניו ונכדיו וכל בני ביתו של יעקב אבינו שמעו בהתפעלות כיצד הצליח יוסף לשמור על רוחניותו ולעמוד בצדקתו בתוככי מצרים, למרות שלא למד כל אותן שנים בבית מדרש והיה מוקף כל היום באנשי השררה המצריים ומעורה בחברתם. ולכן חשש יעקב עד מאד שיהיה מאן דהוא מזרעו שיסבור שיכול הוא להתחבר למצריים ולעבוד עמם ולהתרועע בחברתם ואף על פי

נעמי בת סעיד ורומיה מדעי ע"ה
שרה בת סעידה כהן ע"ה
דוד בן עזיזה איתח ז"ל

ישראל בן שרה וייס ז"ל
מאיר בן אסתר אדרי ז"ל
משה בן סאלם הלל ז"ל

אברהם בן יעקב מירילאשוילי ז"ל
רומא בת נדרה ע"ה גמדיני
בנימין בן לאה ז"ל שרעבי

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרח בת רחמיה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאזיה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

והיות ואבא נורמלי שמודע לדברים הנ"ל לעולם לא ישלח את בנו למקומות שאין רוח חכמים נוחה מהם, התלבש היצר הרע בדורות האחרונים בטענה חדשה ו"מקצוע" שמה. האב "דואג" ממה יתפרנס בנו בעתיד ולכן מפקיד את היקר לו מכל בידי מי שמחנכים לטומאה וכפירה או לפשרנות צוננת. לא תורה, לא יראה, לא קדושה וטהרה, העיקר הפרנסה! ומה יעשה הבן ולא יחטא? אין זאת אלא עצת היצר המעוות את עיני האב בטענה שבנו יצליח לשרוד מבחינה רוחנית גם במקומות כאלה, והסוף האומלל ידוע מראש.

ועל כך כתב החיי אדם (בהקדמה), "בדור שלי כשהייתי קטן, לא עלה מעולם על דעת האב והאם לדאוג במה יתפרנס הבן, רק כל מגמתם היתה שיזכה הבן לתורה. ומעולם לא על דעת מי, שיפרוק ממנו עול התורה ולהיות שנה ופירש, זה לא עלה על דעת האבות ולא על דעת הבנים".

ובאמת שגם טענת הפרנסה משוללת כל יסוד, וכפי שהיה אומר מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, כי יש רבים שלמדו מקצוע ולבסוף לא עסקו בו כלל אלא במלאכה אחרת, ואם כן כל השנים שלמדו הלכו לשווא, ורק חכמת התורה עומדת לאדם לעולם. ועוד, שהרי אם האבא באמת מאמין בה' עליו לזכור שהפרנסה מאיתו ית', ואם כן וכי יש מונע ממנו ית' להעניק לבנו פרנסה בשפע והרחבה. וצא וראה כמה אברכים חיים טוב יותר מהרבה אנשים שמרוויחים פי כמה וכמה מהם. כי לא כמות הכסף היא העיקר, אלא הברכה השרויה במעשי האדם, ומי שלומד תורה זוכה לברכה מיוחדת. ועוד, שכפי שאמר מרן החפץ חיים זצ"ל, הרי אתה האבא מאמין שהעולם הזה הוא פרוזודור והכנה לעולם הבא שהוא חיי נצח, ואם כן כיצד תגרום לבנך לאבד את רוחניותו ולהפסיד חיי נצח בשביל שיהיה "מסודר" כמה שנים בעולם הזה.

כן תעמוד צדקתו בעינה וישאר זך וישר כפי שהוא. והאמת היא שזה לא יתכן, כי רק יוסף היה מסוגל לכך בכח העצום שהעניק לו השי"ת כדי שישלול את הדרך במצרים לבני ישראל שעתידים להשתעבד במצרים ולשהות שם שנים רבות, אך כל אחד אחר שיעשה כן יפול מהר מאד ממדרגתו ויאבד כל קשר לתורה ולרוחניות. ולכן ביקש יעקב להעביר מסר לבני ביתו על ידי שייסד תחילה בית מדרש במצרים, והראה להם בכך שהדרך היחידה להישאר ירא ה' במצרים היא רק על ידי הסתופפות בין כתלי בית המדרש, ללא חיבור כל שהוא לרחוב המצרי.

ונראה שזהו שנאמר "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות", כי מצינו שהמילה "אל" מתפרשת כ"בגלל" [ראה רד"ק שמואל א א, כז. ומצודת דוד מלכים א יט, ג. והכתב והקבלה בראשית ד, ח], ואף כאן מיהר יעקב ושלח את יהודה להקים בית מדרש במצרים, "אל יוסף" - בגלל יוסף, כלומר שלא יטעו ויחשבו בניו ושאר זרעו לחקות את יוסף ולעשות כמעשהו לעבוד ולהיות עם מצרים, אלא יהיו מצויים אך ורק בבית המדרש ללא שום שיג ושיח עם העם המצרי, כדי שלא יתקלקלו.

ב. והנה, אין צורך במיקרוסקופ או משקפיים מיוחדות כדי להבין ולדעת עד כמה הטומאה והפריצות והמתירנות של הרחוב בימינו זועקת ובוקעת ועולה עד לב השמים. בדורנו, דור שידוע נסיונות שלא שערם אבותינו, אין מבטח וערובה לשמירת התורה והמצוות אלא על ידי חינוך הבנים לתורה ויראת שמים בתלמודי התורה ובישיבות הקדושות, וחינוך הבנות בבית יעקב. ואם יעקב אבינו חשש כל כך מהרחוב המצרי למרות שבניו היו גדולים בתורה ויראה, קל וחומר עד כמה צריכים אנו הקטנים לחשוש מהשפעת זוהמת הרחוב עלינו ועל בנינו.

קח מטר לברכה במגדל אור של תורה וחסד!

בניית קומת בית הכנסת שע"י מוסדות "דרכי תורה" בעיצומה. תרומת מטר מזכה בהנצחה במבואה מפוארת להיכל בית הכנסת ובית המדרש שע"י "דרכי תורה".
לפרטים: 054-2637798 או 08-9452903
ניתן לתרום בנדירים פלוס.

זמני התפילות

בביהכ"נ "דרכי תורה"

שבת קודש פרשת ויגש

מנחה גדולה - 12:10

מנחה ערב שבת (קרבות) - 16:00

הדלקת נרות - 16:24

שחרית מנין נץ (קרבות) - 5:45

שחרית מנין מרכזי (קרבות) - 8:15

מנחה מנין א' (קרבות) - 13:30

תהלים לילדים: 14:30

הלכה - 14:00

גמרא ופרשת השבוע - 14:45

מנחה מנין ב' (קרבות) - 15:30

"רעוא דרעוין" - 17:10

צאת השבת - 17:15

ערבית מוצ"ש - 17:25

ברכת הלבנה

רבינו תם - 17:46

ימות החול

שחרית (קרבות) - א. מנין נץ. ב. 8:15.

מנחה (קרבות) - א. 13:00. ב. 16:25.

ערבית - 17:15.

חיים בן יהודה חובשי ז"ל

פייר סעדיה בן חנה ז"ל ע"י טוביאנה

דינה בת זוהרה אוחיון ע"ה

מוזל סעידה בת יעקב קעטבי ע"ה

פרנס השנה ידידנו היקר ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל.

ופרנסי השבוע: ר' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ו לע"נ עזרא בן פלורנס ז"ל, שאול בן

בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה חתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

ר' מישל בן אצמם ישעיהו ומשפחתו הי"ו לרפואת אעזם בת שרה תחי'.

ר' חגי יעקב בן שרה נחום ומשפחתו הי"ו.

יזכה אותם ה' ברוב נחת והצלחה מיוצאי חלציהם, ובבריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.